

ZAKŁAD
METEOROLOGII
i KLIMATOLOGII
Uniwersytet Łódzki

Zakład Meteorologii i Klimatologii Uniwersytetu Łódzkiego
Oddział Łódzki Polskiego Towarzystwa Geofizycznego

Ogólnopolska Konferencja Naukowa

”WSPÓŁCZESNE WYZWANIA KLIMATOLOGII”

z okazji jubileuszu działalności naukowej prof. dr hab. Joanny Wibig
i 70-lecia utworzenia Zakładu Meteorologii i Klimatologii UŁ

Łódź, 24–25 września 2026 r.

Streszczenia referatów i posterów

Organizatorzy Konferencji

Zakład Meteorologii i Klimatologii UŁ
Oddział Łódzki Polskiego Towarzystwa Geofizycznego
90-139 Łódź, ul. Narutowicza 88
tel. 42-665-59-50
meteo.geo.uni.lodz.pl

Komitety Naukowy

prof. dr hab. Ewa Bednorz
dr hab. Anita Bokwa, prof. UJ
prof. dr hab. Krzysztof Fortuniak
dr hab. Marek Kejna, prof. UMK
prof. dr hab. Kazimierz Kłysik
prof. dr hab. Leszek Kolendowicz
prof. dr hab. Krzysztof Kozuchowski
dr hab. Maciej Kryza, prof. UW
dr hab. Magdalena Kuchcik, prof. IGiPZ PAN
prof. dr hab. Ewa Łupikasza
prof. dr hab. Szymon Malinowski
prof. dr hab. Mirosław Miętus
prof. dr hab. Tadeusz Niedźwiedź
dr hab. Włodzimierz Pawlak, prof. UŁ - przewodniczący
prof. dr hab. Rajmund Przybylak
prof. dr hab. Zbigniew Ustrnul
prof. dr hab. Joanna Wibig
dr hab. Elwira Żmudzka, prof. UW

Komitet Organizacyjny

dr Joanna Jędruszkiewicz – przewodnicząca
dr Mariusz Siedlecki – sekretarz naukowy
mgr Iwona Gajda-Pijanowska – sekretarz organizacyjny
prof. dr hab. Joanna Wibig
prof. dr hab. Krzysztof Fortuniak
dr hab. Agnieszka Podstawczyńska, prof. UŁ
dr hab. Włodzimierz Pawlak, prof. UŁ
dr Piotr Piotrowski
mgr Ewelina Krawczyk
mgr Jan Górowski

Opracowanie techniczne i skład komputerowy
Iwona Gajda-Pijanowska

REFERATY

Sesja II

SILNE WIATRY W POLSCE W XVII WIEKU I ICH SKUTKI W ŚWIEŁLE ŹRÓDEŁ HISTORYCZNYCH

**Rajmund Przybylak^{1,4}, Janusz Filipiak², Piotr Oliński^{3,4},
Babak Ghazi⁵, Andrzej Araźny^{1,4}**

¹ Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej,
Katedra Meteorologii i Klimatologii
rp11@umk.pl

² Uniwersytet Gdański, Wydział Oceanografii i Geografii, Katedra Oceanografii Fizycznej i Badań Klimatu

³ Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Nauk Historycznych

⁴ Centrum Badań Zmian Klimatu UMK w Toruniu

⁵ University of Nevada Las Vegas, Department of Geoscience, United States of America

W artykule przedstawiono szczegółową analizę występowania silnych wiatrów w Polsce w XVII wieku, uwzględniającą ich częstotliwość, intensywność oraz wpływ na środowisko przyrodnicze, społeczeństwo i gospodarkę. Analiza opiera się wyłącznie na dostępnych źródłach historycznych. Szeroko przeprowadzona kwerenda źródeł w wielu archiwach i bibliotekach europejskich pozwoliła na utworzenie kompleksowej bazy danych dotyczącej silnych wiatrów w Polsce w badanym okresie. Na podstawie 542 zapisów pogodowych uzyskano informacje o czasie wystąpienia, lokalizacji lub regionie, czasie trwania oraz wskaźnikach intensywności, zasięgu i charakterze szkód wywołanych przez silne wiatry. Po raz pierwszy do analizy występowania silnych wiatrów wykorzystano pełne, codzienne dane pogodowe obejmujące 14 lat. Zastosowana metodologia jest zgodna z podejściem przyjętym przez Przybylaka i in. (2025) w analizie silnych wiatrów sprzed XVII wieku. W XVII wieku w Polsce odnotowano 525 przypadków silnych wiatrów, przy czym większość z nich wystąpiła w drugiej połowie stulecia. W cyklu rocznym silne wiatry występowały rzadziej latem, podczas gdy w pozostałych porach roku ich częstotliwość była zbliżona. Najczęściej odnotowywano kategorię wiatru określaną jako „świeża i silna bryza” (61,9%), a następnie „wichury” (26,7%). Pierwsza z wymienionych kategorii dominowała wiosną i jesienią (58,8%), natomiast druga przeważała w chłodnym półroczu (65%). Każda z kategorii silnego wiatru występowała częściej w północnej i północno-wschodniej Polsce niż w pozostałych regionach. Informacje o szkodach towarzyszyły 13,5% doniesień o silnych wiatrach – najczęściej zimą i jesienią, a najrzadziej wiosną. Najczęściej zgłaszane szkody i zniszczenia dotyczyły budynków (mieszkalnych, gospodarczych, kościołów itp.) oraz lasów. Dostępność danych o rozdzielczości dobowej znacząco poprawiła wiarygodność wyników dotyczących występowania silnych wiatrów, zwłaszcza w przypadku najsłabszej z analizowanych kategorii (świeża i silna bryza). Zmiany częstotliwości występowania silnych wiatrów w Polsce w XVII wieku były bardziej zbliżone do tych obserwowanych w Europie Północnej niż Południowej.

Praca została dofinansowana przez Narodowe Centrum Nauki, projekt nr 2020/37/B/ST10/00710.